

Верховний
Суд

Касаційний господарський суд

Правові висновки Великої Палати Верховного Суду щодо розгляду справ про банкрутство

Справа за цивільним позовом фізичної особи до Товариства про дострокове розірвання договору оренди землі

Постанови ВП ВС від 15.05.2019 у справі № 289/2217/17 (провадження № 14-178цс19), від 12.06.2019 у справі № 289/233/18 (провадження № 14-171цс19), від 19.06.2019 у справі № 289/718/18 (провадження № 14-126цс19), від 19.06.2019 у справі № 289/2210/17 (провадження № 14-129цс19)

Частиною четвертою статті 10 Закону № 2343-XII визначено, що **суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, вирішує усі майнові спори з вимогами до боржника**, у тому числі спори про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника, за винятком спорів, пов'язаних із визначенням та сплатою (стягненням) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України, а також справ у спорах про визнання недійсними правочинів (договорів), якщо з відповідним позовом звертається на виконання своїх повноважень контролюючий орган, визначений Податковим кодексом України.

Вказана норма кореспондується з положеннями пункту 8 частини першої статті 20 Господарського процесуального кодексу України (далі - ГПК України).

Справи у відповідних спорах відносяться до виключної підсудності того господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство. Такі майнові спори розглядаються та вирішуються господарським судом за правилами позовного провадження, передбаченими ГПК України, з урахуванням особливостей, встановлених Законом № 2343-XII, у межах провадження у справі про банкрутство без порушення нових справ.

Разом з тим ОСОБА_9 звернувся до суду в порядку цивільного судочинства з позовом до ТОВ «Вишевичі» про дострокове розірвання договору оренди. При цьому **жодних позовних вимог майнового характеру, тобто таких вимог, які підлягають вартісній оцінці, до відповідача не заявлялося.**

В матеріалах справи відсутні будь-які відомості та судами не встановлено, що на спірній земельній ділянці знаходиться будь-яке майно ТОВ «Вишевичі», яке можна було би вважати активом боржника, що в подальшому може бути направлений на погашення грошових вимог кредиторів боржника.

Таким чином, **позовні вимоги до відповідача є немайновими, а спір не стосується питання щодо формування активу боржника, а тому не є пов'язаним із здійсненням провадження у справі про банкрутство ТОВ «Вишевичі», а отже підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.**

Справа за цивільним позовом ОСОБА_1 до ФГ «Садко Р. І.», третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача - ліквідатор ФГ «Садко Р. І.» арбітражний керуючий Чупрун Є. В., про встановлення факту укладення договору

Постанова ВП ВС від 15.05.2019 у справі № 587/1428/18

Відповідно до Закону України від 02 жовтня 2012 року № 5405-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання господарських зобов'язань» розділ X «Прикінцеві та перехідні положення» Закон України від 14 травня 1992 року № 2343-XII «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі - Закон № 2343-XII) доповнено пунктом 1-1, яким визначено, що положення цього Закону застосовуються господарськими судами під час розгляду справ про банкрутство, провадження в яких порушено після набрання чинності цим Законом.

У зв'язку з набранням чинності 19 січня 2013 року (за винятком окремих положень) Закону України від 22 грудня 2011 року № 4212-VI «Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»» Закон № 2343-XII викладено в новій редакції.

Згідно з пунктом 7 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2343-XII статтю 12 ГПК України у редакції до 15 грудня 2017 року доповнено пунктом 7, відповідно до якого до підвідомчості господарських судів віднесено справи у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого порушено справу про банкрутство.

15 грудня 2017 року набрав чинності Закон України від 03 жовтня 2017 року № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», яким кодекси викладено в нових редакціях.

Таким чином, **вирішуючи питання про визначення юрисдикції (предметної підсудності) справи у спорах фізичної особи з майновими вимогами до боржника, суди повинні враховувати положення пункту 1-1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2343-XII, вимоги статті 19 ЦПК України, статті 20 ГПК України та брати до уваги дату порушення господарським судом провадження у справі про банкрутство боржника.**

Справи про банкрутство боржника, порушені господарськими судами до 19 січня 2013 року, не впливають на визначення юрисдикції цих спорів і їх слід розглядати в порядку цивільного судочинства.

Справа за цивільним позовом ОСОБА_1 до арбітражного керуючого Венської О. О. про визнання права на частку у спільній частковій власності на матеріали, обладнання й інше майно та про заборону включати до ліквідаційної маси банкрута цього майна

Постанова ВП ВС від 07.08.2019 у справі № 200/416/17-ц

Якщо спір з майновими вимогами до боржника, щодо якого до 19 січня 2013 року порушене провадження про банкрутство, ініційований за правилами цивільного судочинства до вказаної дати, господарський суд не має юрисдикції щодо розгляду такого спору. Якщо ж цей спір ініційований за правилами цивільного судочинства 19 січня 2013 року чи пізніше, господарський суд не має юрисдикції щодо його розгляду лише тоді, якщо станом на 19 січня 2013 року цей суд вже прийняв постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.

Аналогічні висновки Велика Палата Верховного Суду сформулювала у постанові від 29 травня 2019 року у справі № 1609/6645/12.

Оскільки позов у цій справі поданий після 19 січня 2013 року, до спірних правовідносин застосовуються приписи частини четвертої статті 10 Закону України про визнання банкрутом у редакції Закону України № 4212-VI (зі змінами, внесеними Законами України № 5405-VI і № 5518-VI) та пункту 7 частини першої статті 12 ГПК України у редакції того ж Закону, що набрали чинності 19 січня 2013 року.

Відповідно до частини четвертої статті 40 Закону України про визнання банкрутом у ліквідаційній процедурі господарський суд розглядає скарги на дії (бездіяльність) учасників ліквідаційної процедури та здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

Відповідно до частини одинадцятої статті 41 Закону України про визнання банкрутом дії (бездіяльність) ліквідатора (ліквідаційної комісії) можуть бути оскаржені до господарського суду учасниками справи про банкрутство, права яких порушено такими діями (бездіяльністю).

Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що відповідачка є особою, яка має спеціальний статус арбітражного керуючого. Отже, відповідачка здійснює повноваження відповідно до Закону України про визнання банкрутом та несе юридичну відповідальність лише у межах її повноважень як арбітражного керуючого.

Оскільки арбітражний керуючий діє від імені підприємства-боржника у межах наданих повноважень, така особа у цивільному процесі не має самостійної процесуальної дієздатності.

З огляду на все викладене вище необґрунтованими є доводи касаційної скарги про те, що справу слід розглядати за правилами цивільного судочинства. **Вимоги цієї позовної заяви має вирішувати суд у порядку, визначеному Законом України про визнання банкрутом, за правилами господарського судочинства.**

Справа за позовом ЗАТ «Київгума» в особі арбітражного керуючого – ліквідатора до ТОВ «Укрінформсервіс», ОСОБА_1 , ОСОБА_2 про визнання договору недійсним

Постанова ВП ВС від 23.10.2019 у справі № 752/4361/15

Якщо боржник у розумінні Закону № 2343-XII, є позивачем за цим позовом, його вимоги про визнання договору недійсним не підлягають вартісній оцінці та є немайновими, а результати їх розгляду не вплинуть на обсяг ліквідаційної маси цього товариства, тому відсутні підстави стверджувати, що на позовні вимоги ЗАТ «Київгума» поширюються положення частини четвертої статті 10 Закону № 2343-XII та пункту 7 частини першої статті 12 ГПК України у редакції, чинній до 15 грудня 2017 року (частини другої статті 7 Кодексу України з процедури банкрутства та пункту 8 статті 20 ГПК України у чинній редакції відповідно) **щодо належності спорів з майновими вимогами до боржника, у тому числі спорів про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником, до юрисдикції господарських судів.**

Ураховуючи зазначене та зважаючи на суб`єктний склад спору, апеляційний суд дійшов правильного висновку, **що спір за позовом ЗАТ «Київгума» до ТОВ «Укрінформсервіс», ОСОБА_1 , ОСОБА_2 про визнання недійсним договору підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства.**

Велика Палата Верховного Суду погоджується з висновками апеляційного суду про те, що положення Закону № 2343-XII щодо повноважень ліквідатора не обумовлюють юрисдикційну належність спорів, адже підвідомчість та підсудність спорів визначається процесуальними законами.

Справа за позовом Державної організації (установа, заклад) «971 Управління начальника робіт», від імені якої діяв ліквідатор Величко В.Ю., до арбітражного керуючого ОСОБА_1

Постанова ВП ВС від 22.10.2019 у справі № Б15/101-08

Відповідно до статті 7 Кодексу України з процедур банкрутства спори, стороною в яких є боржник, розглядаються господарським судом за правилами, передбаченими ГПК України, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею. Господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; спори про визнання недійсними результатів аукціону; спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно; спори про стягнення заробітної плати; спори про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника; спори щодо інших вимог до боржника. Склад учасників розгляду спору визначається відповідно до ГПК України. Господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними ГПК України. За результатами розгляду спору суд ухвалює рішення.

Таким чином, виходячи із положень законодавства України, чинного на момент ухвалення рішення Великою Палатою Верховного Суду, **позов Державної організації (установа, заклад) «971 Управління начальника робіт» до арбітражного керуючого ОСОБА_1 (як посадової особи Управління, повноваження якої припинені) про відшкодування збитків має розглядатися господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство.** Якщо на момент звернення Управління з відповідною позовною заявою справа про банкрутство Управління буде закрита з підстав, передбачених статтею 90 Кодексу України з процедур банкрутства, а Управління не буде припинене як юридична особа, то такий позов підлягатиме розгляду судом господарської юрисдикції на підставі пункту 12 частини першої статті 20 ГПК України.

Висновок Центрального апеляційного господарського суду у постанові від 05 грудня 2018 року про відмову у задоволенні заяви ліквідатора Величка В. Ю. не є перешкодою для звернення Управління до належного суду з такими вимогами.

Цивільна справа за позовом ОСОБА_1 до ДП «Укрветсанзагод» про визнання незаконним наказу про звільнення, поновлення на роботі, визнання недійсним запису в трудовій книжці про звільнення з роботи, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу, затримки видачі трудової книжки та виплати належних сум при звільненні, стягнення заборгованості із заробітної плати з нарахуванням компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням термінів її виплати та відшкодування моральної шкоди

Постанова ВП ВС від 15.01.2020 у справі № 607/6254/15-ц

Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що після ухвалення оскаржуваних судових рішень законодавство було змінено, зокрема 21 жовтня 2019 року набрав чинності Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII (далі - Кодекс № 2597-VIII).

У пункті 4 Прикінцевих та перехідних положень цього Кодексу встановлено, що з дня введення в дію цього Кодексу подальший розгляд справ про банкрутство здійснюється відповідно до положень цього Кодексу незалежно від дати відкриття провадження у справі про банкрутство, крім справ про банкрутство, які на день введення в дію цього Кодексу перебувають на стадії санації, провадження в яких продовжується відповідно до Закону про банкрутство.

Відповідно до статті 7 Кодексу № 2597-VIII спори, стороною в яких є боржник, розглядаються господарським судом за правилами, передбаченими Господарським процесуальним кодексом України, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею (частина перша).

Господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; спори про визнання недійсними результатів аукціону; спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно; спори про стягнення заробітної плати; спори про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника; спори щодо інших вимог до боржника. Склад учасників розгляду спору визначається відповідно до Господарського процесуального кодексу України. Господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними Господарським процесуальним кодексом України. За результатами розгляду спору суд ухвалює рішення. У разі якщо відповідачем у такому спорі є суб'єкт владних повноважень, суд керується принципом офіційного з'ясування всіх обставин у справі та вживає визначених законом заходів, необхідних для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів, з власної ініціативи (частина друга вказаної статті).

Таке урегулювання процедури розгляду спорів до відповідача, щодо якого відкрито провадження у справі про банкрутство, встановлює зрозумілу і справедливу процедуру закінчення розгляду справи належним судом, дотримання принципу визначення юрисдикції справи та підсудності спорів одному господарському суду, який акумулює усі вимоги до відповідача, щодо якого порушено процедуру банкрутства.

Таким чином, з огляду на положення законодавства України, чинного на момент розгляду справи Великою Палатою Верховного Суду, законодавець вкотре підкреслив, що розгляд всіх майнових спорів, стороною в яких є боржник у справі про банкрутство, повинен відбуватися саме і виключно господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи.

Справа за позовом ПАТ «Київський завод гумових та латексних виробів» в особі ліквідатора до ОСОБА_1, ОСОБА_5, ОСОБА_6 про визнання права власності та витребування майна з чужого незаконного володіння (квартир)

Постанова ВП ВС від 28.01.2020 у справі № 50/311-б

Велика Палата Верховного Суду зазначає, що позовні вимоги ПАТ «Київський завод гумових та латексних виробів» - боржника, стосовно якого відкрито провадження у справі про банкрутство, мали розглядатися із врахуванням суб'єктного складу сторін, предмета спору та характеру правовідносин в порядку цивільного судочинства.

За таких обставин висновки судів попередніх інстанцій про те, що цей спір не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, а належить до повноважень суду господарської юрисдикції та має вирішуватися господарським судом у межах справи про банкрутство без порушення нових справ, є помилковими.

Проте Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що після ухвалення оскаржуваних судових рішень законодавство було змінено, зокрема 21 жовтня 2019 року набрав чинності Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII.

Частина друга статті 7 Кодексу України з процедур банкрутства визначає підсудність спорів одному господарському суду, який акумулює усі майнові вимоги за участю боржника.

Таким чином, з огляду на положення законодавства України, чинного на момент розгляду справи Великою Палатою Верховного Суду, **розгляд усіх майнових спорів, стороною в яких є боржник у справі про банкрутство, повинен відбуватися саме і виключно господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи.**

Така правова позиція відповідає висновкам Великої Палати Верховного Суду, викладеним у її постанові від 15 січня 2020 року у справі № 607/6254/15-ц (провадження № 14-404цс19), відступати від яких правових підстав немає.

Справа за позовом Фермерського господарства «Ім. Шевченка» в особі ліквідатора арбітражного керуючого Ткачука Д. В. до членів ФГ «Ім. Шевченка» фізичних осіб про визнання права власності на врожай в межах справи про банкрутство ФГ «Ім. Шевченка»

Постанова ВП ВС від 18.02.2020 у справі № 918/335/17

Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що після ухвалення оскаржуваних судових рішень законодавство було змінено, зокрема 21 жовтня 2019 року набрав чинності Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII.

Частина друга статті 7 Кодексу України з процедур банкрутства визначає підсудність спорів одному господарському суду, який акумулює усі майнові вимоги за участю боржника.

Таким чином, з огляду на положення законодавства України, чинного на момент розгляду справи Великою Палатою Верховного Суду, **розгляд усіх майнових спорів, стороною в яких є боржник у справі про банкрутство, повинен відбуватися саме і виключно господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи.**

Така правова позиція відповідає висновкам Великої Палати Верховного Суду, викладеним у її постановках від 15 січня 2020 року у справі № 607/6254/15-ц (провадження № 14-404цс19), від 28 січня 2020 року у справі № 50/311-б (провадження № 12-143гс19), відступати від яких правових підстав немає.

Адміністративна справа за позовом Головного управління Державної податкової служби у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі до Херсонської міської ради Херсонської області, про визнання протиправним та скасування рішення рішення Херсонської міської ради від 14 березня 2019 року № 1890 «Про незастосування до Комунального підприємства «Таврійський» виконавчого комітету Херсонської міської ради яке має суспільну та іншу цінність, передбачених Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» процедур та закриття провадження у справі про банкрутство».

Постанова ВП ВС від 01.07.2020 у справі № 540/1138/19

ВП ВС зазначила, що спір, який розглядається, не є спором між учасниками публічно-правових відносин, оскільки рішення Херсонської міської ради прийняте нею не як суб'єктом владних повноважень, а як власником комунального підприємства.

Рішення Херсонської міської ради щодо закриття провадження у справі про банкрутство не містить владно-розпорядчих функцій або виконавчо-розпорядчих дій публічного органу, а відтак спір про визнання такого рішення недійсним не є публічно-правовим спором, а стосується приватноправових відносин і підлягає розгляду в порядку господарського судочинства в межах розгляду справи про банкрутство.

Адміністративна справа за позовом Державної податкової інспекції у Солом'янському районі Головного управління Державної фіскальної служби у м. Києві до Концерну «Військторгсервіс» про стягнення податкового боргу

Постанова ВП ВС від 23.09.2020 у справі № 826/16976/16

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 21.03.2017 року було відкрито провадження у справі № 910/23971/16 про банкрутство Концерну «Військторгсервіс». В подальшому Державна податкова інспекція у Солом'янському районі Головного управління Державної фіскальної служби у місті Києві звернулася до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом про стягнення з Концерну «Військторгсервіс» податкового боргу шляхом стягнення коштів з усіх розрахункових рахунків в порядку виконання нею завдань, покладених на контролюючі органи.

З 21.03.2017 року щодо Концерну «Військторгсервіс» було введено процедуру розпорядження майном, відповідно на регулювання спірних відносин у цій справі поширюються вимоги Закону № 2343-XII.

Відповідно до пункту 4 статті 10 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 року № 2343-XII (далі Закон № 2343-XII), що діяв на момент прийняття рішень судами першої та апеляційної інстанцій, суд у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, вирішує усі майнові спори з вимогами до боржника, у тому числі спори про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника, за винятком спорів, пов'язаних із визначенням та сплатою (стягненням) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до ПК України, а також справ у спорах про визнання недійсними правочинів (договорів), якщо з відповідним позовом звертається на виконання своїх повноважень контролюючий орган, визначений ПК України.

Аналогічна за змістом норма діє з 15 грудня 2017 року в редакції Закону України від 03 жовтня 2017 року № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (пункт 8 частини першої статті 20 Господарського процесуального кодексу України).

За змістом положень частини 1 статті 1 Закону № 2343-XII, законодавець розрізняє такі види вимог кредиторів, як конкурсні, поточні та забезпечені. При цьому, конкурсні вимоги вимоги до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника, а поточні вимоги вимоги до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство.

З наявних матеріалів справи слідує, що в жовтні 2016 року ДПІ у Солом'янському районі ГУ ДФС у м. Києві звернулося до суду з вимогою щодо стягнення податкової заборгованості з Концерну «Військторгсервіс», яка виникла з 2012 року до 08 серпня 2016 року.

З огляду на зазначене, Велика Палата Верховного Суду вважає, що суди попередніх інстанцій дійшли помилкового висновку про те, що спір у цій справі підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства та зазначає, що стягнення конкурсних вимог з Концерну «Військторгсервіс» на користь ДПІ у Солом'янському районі ГУ ДФС у м. Києві підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Справа за адміністративним позовом ПАТ «Черкасиобленерго» до Головного управління Державної податкової служби у Черкаській області, Державної податкової служби України про визнання протиправними і скасування вимоги та рішення

Постанова ВП ВС від 16.09.2020 у справі № 826/3106/18

Висновок щодо строку дії мораторію на задоволення вимог кредиторів, накладеного відповідно до статті 12 Закону № 2343-XII (у редакції, яка діяла до 19 січня 2013 року), викладено в постанові Великої Палати Верховного Суду від 20 листопада 2018 року у справі № 5023/10655/11.

Зокрема, за позицією Великої Палати Верховного Суду, викладеною у вказаній справі, мораторій поширює свою дію на конкурсну заборгованість та не поширює на поточну. Поточні ж вимоги кредиторів боржника знаходяться у вільному правовому режимі до визнання боржника банкрутом (параграф 6.10).

Водночас Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що правове регулювання застосування до боржника, стосовно якого порушено провадження про визнання банкрутом, штрафних (фінансових) санкцій за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) під час мораторію на задоволення вимог кредиторів з набранням чинності Законом № 4212-VI не змінилося.

Передбачена частиною четвертою статті 12 Закону № 2343-XII у редакції, чинній до 19 січня 2013 року, заборона щодо нарахування неустойки (штрафу, пені), інших санкцій за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів) не може застосовуватися безстроково, оскільки це буде суперечити самому визначенню поняття мораторій на задоволення вимог кредиторів, наведеному у статті 1 цього Закону.

У зв'язку із зазначеним при застосуванні статті 12 Закону № 2343-XII у редакції, чинній до 19 січня 2013 року, обов'язковому врахуванню підлягає і стаття 1 цього Закону.

За такого правового регулювання спірних правовідносин Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку про те, що заборона застосування санкцій протягом дії мораторію на задоволення вимог кредиторів стосується невиконання чи неналежного виконання грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дати введення мораторію, і не поширюється на поточні зобов'язання (зобов'язання, які виникли після цієї дати) боржника. **Боржник, стосовно якого порушено провадження про визнання банкрутом і введено мораторій на задоволення вимог кредиторів, звільняється від відповідальності лише за невиконання зобов'язань, щодо яких запроваджено мораторій. За поточними зобов'язаннями боржник відповідає на загальних підставах до прийняття господарським судом постанови про визнання його банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.**

Дякую за увагу!